
Remiss om nytt styrdokument för fordon och arbetsmaskiner Handläggare
Christoffer Widegren
Utfärdat 2026-03-16 Telefon:
Diarienummer: 2026-00043 E-post: christoffer.widegren@gsl.goteborg.se

Förslag till nytt styrdokument för fordon och maskiner i Göteborgs Stad

Sammanfattning

I kommunfullmäktige 2020-03-19 §8, fick Göteborgs Stads Leasing och dåvarande trafiknämnden i uppdrag att ta fram förslag till styrande dokument att ersätta befintliga styrdokument på miljöfordonsområdet, revidera dokument för trafiksäkerhet, samt ta fram ett reglerande styrande dokument för både lätta arbetsfordon och arbetsmaskiner i enlighet med tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret. Ett förslag på nytt styrande dokument togs fram, *Göteborgs Stads regler för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon*, vilket under 2021 ersatte både befintliga dokument på miljöfordonsområdet och dokument för trafiksäkerhetskrav för fordon

Sedan det nya regeldokumentet antogs har flera behov av kompletteringar och uppdateringar identifierats utifrån bland annat stadens arbete med elektrifiering av fordons- och maskinparken, och även avseende cirkulär ekonomi. En elektrifieringsplan har även antagits, och där ett uppdrag är att ta fram tydliga riktlinjer kring laddinfrastruktur för fordon och maskiner.

Göteborgs Stads Leasing har den övergripande samordnande rollen för upphandling, inköp, drift och avyttring för stadens personbilar, lätta lastbilar, samt arbetsmaskiner. Utifrån att det finns många gemensamma aspekter kring krav på fordon och arbetsmaskiner, samt identifierade behov av uppdateringar av befintligt styrdokument, har Göteborgs Stads Leasing gjort den sammantagna bedömningen att det är lämpligt att komplettera och utveckla befintligt styrdokument, snarare än att skapa ett enskilt styrdokument för arbetsmaskiner.

Göteborgs Stads Leasing föreslår därför att nuvarande styrdokument *Göteborgs Stads regel för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon* (Bilaga 2) kompletteras med avsnitt om arbetsmaskiner och laddinfrastruktur, samt övriga justeringar och tillägg enligt Bilaga 1, samt antas som ett nytt styrdokument (riktlinje); *Göteborgs Stads riktlinjer för lätta och tunga fordon, samt arbetsmaskiner*

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2019-03-28 §18, att Göteborgs Stads fordonssflotta ska vara fossilfri senast 2023. Kommunfullmäktige beslutade vidare 2020-03-19 §8 om sex nya uppdrag till olika förvaltningar och bolag (protokollsutdrag enligt bilaga 3).

Ett av uppdragen avsåg framtagande av nytt styrdokument för lätta och tunga fordon, vilket resulterade i styrdokumentet ”*Göteborgs Stads regel för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon*”, vilket antogs av kommunstyrelsen 2021-11-25 (§8).

Ett annat av uppdragen var att Göteborgs Stads Leasing AB och Trafiknämnden fick i uppdrag att ta fram förslag till styrande dokument för arbetsmaskiner. Sedan dess har en elektrifieringsplan för Göteborg antagits (Bilaga 5), vilken stipulerar mål om en andel tunga el- eller vätgasdrivna fordon på 30% till 2030, samt eldrivna maskiner enligt följande:

- 70% av större arbetsmaskiner tom 2030 (åkbara gräsklippare, sopmaskiner, traktorer, redskapsbärare, truckar)
- 40% av tunga arbetsmaskiner tom 2030 (större traktorer, hjullastare, grävare, gatusopsmaskiner)

Inom ramen för elektrifieringsuppdraget har också en rutin och process för utbyggnad av laddinfrastruktur utvecklats (Bilaga 4).

Nytt styrande dokument

Göteborgs Stads Leasing har under 2025 tagit fram ett förslag på nytt styrande dokument, *Göteborgs Stads riktlinjer för lätta och tunga fordon, samt arbetsmaskiner*, som föreslås ersätta nuvarande styrande dokument kring miljökrav och trafiksäkerhet för fordon. Anledningen till att miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon samlas med krav och riktlinjer för arbetsmaskiner och laddinfrastruktur är för att minska risken för motstridiga dokument, och att dessa delar hänger ihop avseende ett antal tekniska aspekter.

Vidare finns det behov av att utveckla befintliga krav utifrån bland annat mål kring elektrifiering av fordon och arbetsmaskiner, samt ett ökat cirkulärt perspektiv kring inköp och innehav kring fordon och arbetsmaskiner. Det finns också ett behov av att förtydliga rutiner kring bland annat inköp och avyttring av fordon och maskiner, samt rapportering och uppföljning.

De större förändringarna gentemot tidigare styrdokument är således tillägg om riktlinjer avseende arbetsmaskiner och laddinfrastruktur, samt justeringar avseende inköp, avyttring och uppföljning kring fordon och arbetsmaskiner. Förslaget till riktlinje bygger i övrigt vidare på tillämpliga delar från nuvarande styrande dokument ”*Göteborgs Stads regel för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon*”

Översyn av krav på miljö och inköp

För att säkerställa fossilfria fordon, samt driva på utvecklingen mot elektrifiering, har förslaget till nya riktlinjer tydligare krav kring såväl inköp som drivmedelsanvändning och uppföljning. I första hand ska fordon som drivs enbart av el (batteri eller bränslecell/vätgas) väljas. Krav ställs på fossilfri drivmedelsanvändning och ansvar för drivmedelsuppföljningen inom respektive organisation tydliggörs.

Kompletteringar kring laddinfrastruktur och maskiner

Utbyggnaden av laddinfrastruktur för verksamhetsfordon och arbetsmaskiner är avgörande för att nå uppsatta miljömål. Flera utmaningar i detta arbete har på senare tid lösts i samråd med berörda parter, och en detaljerad rutin har upprättats för processen med utbyggnad av laddinfrastrukturen utifrån hur olika ärenden skall hanteras, samt ansvarsfrågor (Bilaga 4). Förslaget till riktlinjer tydliggör inriktningen kring laddinfrastruktur för fordon och arbetsmaskiner, samt hur utbyggnad hanteras utifrån olika förutsättningar.

På samma sätt som det har funnits krav kring miljö-, säkerhet, inköp mm för stadens lätta och tunga fordon sedan lång tid, så finns det ett motsvarande behov av att tydliggöra tillämpliga delar för arbetsmaskiner. Förslaget till riktlinjer innehåller därför ett avsnitt med förslag på krav på arbetsmaskiner, samt rutiner vid inköp och avyttring.

Göteborgs Stads Leasing – erbjuder stöd i omställningen på både strategisk och operativ nivå

Genom att samordna upphandling och inköp av fordon och maskiner för hela staden säkerställer Göteborgs Stads Leasing att verksamheterna erhåller ett brett utbud av produkter som uppfyller ställda krav, och större inköpsvolymen bidrar generellt till såväl lägre priser som bättre förhandlingsläge för staden. Samordnad upphandling innebär, förutom att verksamheterna sparar upphandlingsresurser, att det blir en homogen kravställning mot leverantörsmarknaden, och att Staden lättare kan hålla en gemensam linje kring kravställning. Uppföljning av krav är ett annat viktigt område, och stöd erbjuds bland annat kring serviceavtal och garantiärenden.

Maskiner är ett komplext område inom upphandling, då det föreligger behov av ett stort antal olika maskintyper och tillhörande utrustning. Göteborgs Stad Leasing tillhandahåller rådgivning och expertkompetens inom maskinområdet, och driver även ett maskinnätverk, där verksamheterna har möjlighet att samverka, diskutera behov och möjligheter, samt påverka utbud mm.

Ur drift- och användarperspektiv strävar Göteborgs Stads Leasing åt att skapa enkelhet för verksamheterna genom att samla så mycket som möjligt på samma ställe. Alla fordonsrelaterade tjänster finns i egen regi på bolagets anläggning, så som exempelvis service, underhåll, ersättningsbilar, hyrbilar, däckhotell/hjulbyte, rekond mm.

Göteborgs Stads Leasing samordnar även ett mobilitetsnätverk med mobilitets/(fordons)samordnare från alla stadens verksamheter för att utbyta kunskap om fordonshantering och effektivisering av fordonsflottan, samt diskutera transport- och mobilitetsbehov.

Ett nytt system för digitala körjournaler implementeras under 2025-2026, vilket tillsammans med ett Fleet managementsystem (Fleet Intelligence) ger verksamheterna bättre möjligheter för uppföljning och optimering av fordonsflottan. Systemen erbjuder även bra verktyg för bland annat fordonspooler, och arbetet med effektivisering av fordonsflottan pågår löpande i olika former samt i nära samarbete med respektive verksamhet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ökade krav på elektrifiering kan medföra merkostnader för enskilda förvaltningar och bolag, och de verksamheter som har många fordon och maskiner som behöver ersättas berörs mest. Förslaget till riktlinjer innebär dock, utöver krav på eldrivna småmaskiner, inga skärpningar av befintliga mål i redan antagna styrdokument. När det gäller småmaskiner så är kostnaden generellt lägre för elmaskiner ur ett livscykelperspektiv än för motsvarande maskiner med förbränningsmotor.

Etablering av laddinfrastruktur är en betydande kostnad för många verksamheter. Utöver kostnaden för laddstolpar tillkommer kostnader för elanslutning från fastighet, med tillhörande entreprenadarbeten för nedgrävning av kablar samt iordningställande av ytor. På ett antal platser finns inte tillräcklig effekt att tillgå i fastigheten, och då fordras framdragnings av ny extern elanslutning (servis) vilket också kan innebära en stor utgift för verksamheten i fråga.

Ekonomi kring fordon och maskiner påverkas av flera olika faktorer. Göteborgs Stads Leasing beräknar total cost of ownership (TCO), den totala kostnaden för fordonet/maskinen, utifrån inköpspris/leasingkostnad, restvärde, bränslekostnader, fordonsskatt, samt service vid inköp och leasing.

Samtidigt innebär det utökade fokuset på cirkulär ekonomi en möjlighet att minska kostnader utifrån att fordon och maskiner kan nyttjas under en större del av sin ekonomiska livslängd.

Bedömning ur ekologisk dimension

Göteborgs Stad har tagit beslut om att stadens fordon ska vara fossilfria, samt att elektrifiering skall ske enligt antagen elektrifieringsplan. Förslag till ny riktlinje bedöms leda till att målen om elektrifiering inom staden kan uppnås, samt leda till att miljö- och klimatpåverkan från stadens fordon och maskiner minskar.

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 är ett av målen att minska klimatpåverkan från transporter i staden med 90 % till 2030, och Göteborgs Stad har stor rådighet över utsläppen från den interna flottan av fordon och arbetsmaskiner. Att som stad gå före i omställningen mot elektrifiering av fordon och arbetsmaskiner är viktigt ur ett kommunikativt perspektiv. Genom att välja eldrivna alternativ bidrar Göteborg Stad till att öka antalet eldrivna fordon och maskiner på privatmarknaden, då dessa säljs vidare efter avtalens slut.

Övergång till eldrivna fordon bidrar till en bättre luftkvalitet i staden, särskilt i tätbebyggda områden, genom att det inte bildas luftföroreningar eller partiklar vid förbränning. Elfordon ger även en lägre bullerpåverkan, särskilt vid låga hastigheter. Göteborgs Stad har idag avtal om miljömärkt/grön el och genom att ställa krav på att fordonen drivs av förnybar el blir driften fossilfri och med mycket låg miljöpåverkan. Tillverkning av batterier utgör en betydande del av elfordons miljöpåverkan, och en minimering av denna påverkan ska därför eftersträvas. Utvecklingen går snabbt framåt och Göteborgs Stads Leasing avser att ställa allt högre miljökrav och sociala krav utifrån förutsättningar vid upphandling.

Ett antal fordon och maskiner kommer inte att vara lämpliga för elektrifiering inom överskådlig tid av olika skäl. Det kan exempelvis handla om att motsvarande eldrivna alternativ ännu inte finns att tillgå, men även om specifika krav och förutsättningar utifrån exempelvis användningsområden, beredskapsaspekter mm.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stad har sammanlagt i storleksordningen 2 500 lätta och tunga fordon, och ett stort antal maskiner av olika typer och storlekar. Stadens fordon framförs dagligen över hela staden och påverkar därför trafiken och stadsmiljön på flera olika sätt och över ett stort geografiskt område.

Användning av arbetsmaskiner sker inom mer geografiskt avgränsade områden, men med desto större påverkan på närmiljön inom dessa områden. Beträffande arbetsmaskiner är arbetsmiljö en aspekt som kan förbättras särskilt vid en övergång till eldrivna alternativ.

Trafikens utsläpp av föroreningar skadar också människors hälsa, och barn är särskilt känsliga för luftföroreningar. Trafik och trafikinfrastruktur är vidare de största orsakerna till förekomsten av buller, vilket kan ge allvarliga hälsoeffekter och i längden leda till ökad trötthet, nedsatt koncentration och sämre prestationsförmåga. En övergång till en fossilfri fordonsflotta med fler elfordon bedöms minska trafikbuller och lokala luftföroreningar från Göteborgs Stads fordon. Att minska fossila utsläpp från trafiken och minska klimatpåverkan är särskilt viktigt för barn och framtida generationer.

Förhållande till styrande dokument

Reglerna förhåller sig till ett flertal styrande dokument:

- Göteborgs Stads riktlinje för resor och möten i tjänsten.
I riktlinjen finns angiven prioritering för bedömning av färdmedel vid behov av resa i tjänsten.
- Göteborgs Stads Trafikstrategi för en nära stad (2014 - 2035)
Under rubrik Vision för en nära storstad står bland annat att i en nära storstad är förbrukningen av energi och fossila bränslen låg.
- Göteborgs Stads riktlinjer för inköp och upphandling.
Under punkt 5 står bland annat att staden genom att ställa krav vid sina inköp ska bidra till en bättre miljö och ett hållbart samhälle samt att tjänster och produkter som innebär en så liten klimat- och miljöpåverkan som möjligt med bibehållen funktion ska väljas.
- Gemensamma miljökrav vid upphandling av entreprenader.
Under rubrik Förutsättningar och tillämpning står att dessa krav syftar till att åstadkomma miljönytta på ett kostnadseffektivt sätt vid genomförandet av entreprenader.
- Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030
Miljömål Klimatet har minskad klimatpåverkan från transporter som delmål 3. Målet anger att utsläppen av växthusgaser från transporter i Göteborg ska vara minst 90 % lägre 2030 jämfört med 2010, samt att 100 % av stadens egna fordon ska vara fossilfria senast 2023. Programmet har tagit fram strategierna vi agerar som föregångare och vi driver på utvecklingen av hållbara resor och transporter.
- Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022–2030
Under rubrik Mål, elmål och indikatorer anges mål om om 30% el- eller vätgasdrivna tunga fordon till 2030. För 2030 finns vidare en målbild om 70% eldrift av större maskiner, samt 40% för tunga arbetsmaskiner.

Bilagor

1. Förslag till riktlinje för fordon och maskiner (*"Göteborgs Stads riktlinjer för lätta och tunga fordon, samt arbetsmaskiner"*)
2. Göteborgs Stads regel för miljö- och trafiksäkerhetskrav för lätta och tunga fordon
3. Utdrag ur KF-protokoll 2020-03-19 §8
4. Rutin för beställning av laddpunkter för laddning av verksamhetsfordon - preliminär
5. Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022-2030